

Door Moeder

door

J. Verhagen Jr.

M. D. Sjoerda Vucht

's Gravenhage

60x.8.

DE ERVEN J. L. NIERSTRASZ.

Lith M^o D^o Bogaerts, Vucht.

"Jongen! is dat de Margaretha Clasina?"
Bl. 13

VOOR MOEDER.

Een Verhaal

DOOR

J VERHAGEN Jr.

AMSTERDAM,
J. VLIENER.

EERSTE HOOFDSTUK.

Oom en Neef.

»Waar gaat ge heen?» vroeg op een Zondagmiddag in de maand Juni van het jaar 1846 een heer, die met zijn vriend zoo even een der kerkgebouwen te Zwolle verlaten had, aan een knaap van ongeveer negen jaren.

De gelapte kiel en broek van den knaap getuigden dat hij tot de armen van Zwolle behoorde, maar ook dat hij een zindelijke, ijverige moeder had, die anders dacht, dan zoovele moeders, die door onreinheid het gezicht der armoede verhoogden. Ook de knaap zelf bleek een flinke jongen te zijn. Zijn haar was goed gekamd, zijn gelaat en handen schoon-gewassen en zijn schoenen glommen als een spiegel. Maar meer nog dan dat, kon men het zien uit de heldere blauwe oogen, die hij niet neersloeg, maar waarmede hij, zonder brutaal te zijn, den heer die hem aansprak in het gelaat zag, en de bescheiden toon waarop hij sprak. Kortom, uit alles bleek, dat hij een eerlijke, degelijke jongen was, die een goede, doch armoedige opvoeding kreeg.

De heer die hem aansprak was zijn oom, en hij antwoordde op diens vraag »waar gaat gij heen?» nadat hij beide heeren de hand had gedrukt: »Oom ik ga naar huis!»

»Dan zijt gij zeker niet in de kerk geweest, of gij maakt een grooten omweg?» vroeg oom weder.

»Neen oom! ik ben niet in de kerk geweest, ik mocht niet gaan. Vader zeide, ik moest met hem mede om te visschen, anders zou hij mij de beenen stuk slaan.«

»En waar is je vader nu?»

»Oom! hij ligt in het gras te slapen. Nu ga ik spoedig naar huis, dan kan ik nog naar de Zondagsschool en daar iets leeren.«

»Heeft je vader deze week gewerkt?»

»Neen, oom! Moeder heeft de vorige week veel waschgoed gehad. Vader wilde niet dat moeder het thuisbracht, en...« de knaap kon niet verder spreken, hij hield beide handen voor de oogen en tranen biggelden langs zijn wangen.

»Ik begrijp u, mijn jongen!« sprak nu oom. »Vader heeft het geld ontvangen, en moeder, van hetgeen zij verdiend heeft, niets gegeven, niet waar?»

De knaap knikte toestemmend, doch zeide na eenige oogeblikken: »Oom! vader heeft niet alles gehouden. Hij heeft moeder twee gulden gegeven.«

»En daarvan moet zij deze week haar gezin onderhouden? Mijn arme zuster!»

Daarop trok hij een beurs, waarin veel zilver was, uit den zak en gaf den knaap een geldstuk, zeggende: »geef dat aan uwe moeder, doch laat uw vader daarvan niets weten.«

De knaap kustte de hand van zijn oom en sprak: »wat zal moeder met deze gulden blij zijn.« Daarna zag hij oom met zijn blauwe kijkers flink aan en zeide: »Oom, gij zijt rijk! Zoudt u niet kunnen zorgen dat ik schrijven en rekenen leerde? Lezen kan ik, dat heb ik van moeder geleerd, maar ik heb meer noodig om door de wereld te komen en zou gaarne voor moeder willen werken en haar vergoeden wat zij voor mij doet.«

»Lieve jongen!« hernam oom, »rijk ben ik niet, daar ontbreekt veel aan. Ik heb een burgerbestaan, niets meer. Gij weet dat ik uw vader reeds tweemalen geld gegeven heb om u in een school te plaatsen, maar het geld werd besteed aan het helsche vocht, en gij bezocht de school niet.«

»Oom! denk u nog eens na of er niet een weg is dat ik leeren kan zonder dat vader weet, dat voor mij betaald wordt?»

»Ik zal aan u denken, Willem!« antwoordde oom, drukte de hand van neef en deze werd daarna door den vriend van oom gedrukt. Willem liep zoo snel hij kon om moeder het geldstuk te brengen en oom en zijn vriend vervolgden hun weg.

»Bekker, wat denk je te doen?« vroegde de vriend van Willem's oom, nadat zij eenigen tijd stilzwijgend naast elkander hadden voortgelopen.

»Ik denk niets te doen,« was het antwoord. »Ik heb reeds zooveel aan dit gezin gedaan en zie dat ik als op rotsen zaai, dus ik bemoei mij met het schoolgaan niet.«

»Daar kunt gij geen vrede bij hebben.«

»Wat moet ik dan doen?«

»De jongen voor uwe rekening nemen.«

»Dat heb ik beproefd. Ik heb zijn vader voorgeslagen, hem bij mij te laten wonen, dan zou ik iets goeds van hem trachten te maken. Dat ging een week goed, doch de volgende had ik

zijn vader aan de deur, die zeide dat ik zijn kind van hem vervreemde. Toen ik hem binnenliet, wilde hij dat ik iederen week zes gulden aan hem zou geven, voor het voorrecht zijn zoon op te mogen voeden, Ik liet daarop den knaap met hem naar huis gaan.«

»Maar de jongen wil zoo gaarne wat leeren, Indien gij eens met een der onderwijzers te Zwolle sprak en die het school geld betaalde, zou Willem dan zijn doel niet bereiken?»

»Neen! laat ik u de geheele geschiedenis ver ellen Mijn stiefzuster, de moeder van Willem huwde met haar man toen hij een braaf oppassend mensch was. Hij dacht dat zij rijk was en zooveel ten huwelijk meebracht dat hij zonder werken kon leven. Dat viel tegen. Mijn zuster bezat ongeveer f 500. Die waren spoedig verteerd. Ik zeg niet dat ook zij daaraan geen schuld had, want zij reed en roste met haar man zoolang tot de laatste stuiver was uitgegeven. Hij was toen het werken verleerd en wilde toch eten hebben op tijd. Mijn zuster deed wat zij kon en werkte en werkt nog dag en nacht. Doch waarvoor? Zij en haar eenig kind genieten weinig van de vruchten van haar arbeid, want haar man is in den volsten zin des woords een dronkaard geworden en weet, zooals gij straks hoorde, door leelijke streken het geld dat zij verdiend machtig te worden.«

»Dat kan de knaap niet helpen «

»Daaraan hebt gij gelijk; doch ik heb u reeds gezegd dat ik gedaan heb wat ik kon.«

»Dat geloof ik niet. De jonge wil gaarne wat leeren. Bovendien hoorde ik hem zeggen dat hij gaarne de Zondagsschool bezoekt. Zulk een jongen moct men voorthelpen.«

»Ik zou hem gaarne helpen als ik kon, maar het is mij onmogelijk. Wel is waar, zijne moeder vrcest God, en ik geloof dat ook Willem den Heiland liefheeft; maar wat baat het of ik schoolgeld betaal en hij de school moet verzuimen, om zijn vader te helpen visschen of niet hem naar Kampen of Elburg te gaan met negotie, waarmede nauwelijks zooveel verdient wordt als noodig is om zijn jeneverdorst te lesschen.«

»Welnu, wilt gij niet, dan zal ik mij het lot van den jongen aantrekken.«

»En zult even bedrogen uitkomen als ik.«

»God regeert. Wie weet wat Hij met den knaap voorheeft.«

»Broer! ben je mijn jongen niet tegengekomen?» liet zich op eens de stem hooren van een man, die met vischhengels op den schouder en een vaatje, zooals de visschers wel meer

gebruiken, op den rug, zwaaiende naar de beide vrienden kwam. »Hij is bij mij vandaan geloopt. Maar ik zal hem helpen. Broer! heb je geen gulden voor mij ter leen? Je zuster heeft honger, dan zal ik voor die gulden brood koopen.«

De vrienden gingen voor den dronkaard op zijde en moesten nog lang zijn minder vleierende woorden hooren. Doch bij den eene stond het besluit vast, wilde de oom niet helpen, dan zou hij het doen. Willem moest schoolgaan.

Toen Willem thuis kwam lag zijne moeder op de knieën en bad tot God om de bekeering van haar echtgenoot. Zij droogde hare tranen toen zij haar zoon hoorde binnenkomen, nam dankbaar het geld aan dat Willem voor haar gekregen had, schikte zijne kleederen in orde, gaf hem eene snede brood, en nadat hij die smakelijk genuttigd had, ging hij naar de Zondagsschool. Toen hij terug kwam lag zijn vader, met een kussen onder het hoofd, op den grond te slapen. Hij was in dien tusschentijd thuis gekomen, had vrouw, kind, en niet het minst zijn rijken zwager vervloekt, die voor hem met zijn vriend uit den weg ging, had het vischgereedschap neergesmeten en was toen op den grond gaan liggen. Zijne vrouw had hem een kussen onder het hoofd gelegd. Hij werd den geheelen dag niet wakker en hoorde niet eens dat des avonds een heer de armoedige woning binnenkwam en aan de zwaar beproefde moeder vertelde dat Willem voortaan voor zijn rekening de school kon bezoeken en reeds den volgenden dag een plaats voor hem open gehouden werd.

De heer die deze verblijdende tijding bracht, was de vriend van Willem's oom, een man, die niet alleen door woorden maar ook door daden toonde dat hij een Christen was.

TWEDE HOOFDSTUK.

De Scheepsjongen.

»Kapitein! Ik heb van u meer geleerd dan in de school.«

»Kom, jongen! steek met mij niet den draak.«

»Toch is het waar, kapitein! Ik kwam te Zwolle ter school doch moest die reeds den volgenden week verlaten, hoewel drie maanden schoolgeld vooruit betaald was. Mijn vader wilde niet dat ik ter schole ging. Ik moest geld verdienen zeide hij. Gij weet het overige.«

»Ja mijn jongen! Uwe moeder wist niet beter te doen, dan u bij mij op de boot te plaatsen als hofmeester. Ik heb u geleerd wat ik zelf weet en geloof dat gij de boot best van hier naar Doesburg kunt sturen. Ga nu maar naar boven en let op het afhaken der goederen.«

Dit gesprek werd gevoerd in de kajuit van de Doesburger stoomboot, die in de Kloveniersburgwal te Amsterdam lag. De lezers hebben in den knaap voorzeker Willem herkend. En dat hij het volle vertrouwen van zijn kapitein genoot, is uit diens woorden gebleken.

Toen Willem op het dek van de boot kwam, werd in de verte een zwarte rookkolom gezien, gevolgd door een gloed van roode en gele vlammen.

»Brand! brand!« schreeuwde een aantal monden, en Willem zag dat het brandspuihuisje geopend werd en daaruit door tienmaal zooveel mannen als noodig was een brandspuit getrokken werd.

Op het geroepe »brand!« was ook de kapitein boven gekomen en zeide tot Willem: »Jongen! wil je nu eens een brand te Amsterdam zien, ga dan gerust je gang, ik geef je vrijat. De brand is vooraan op den Zeedijk, loop de Kloveniersburgwal af, de Nieuwmarkt over en gij zijt bij de plaats des onheils.«

Willem liet dit hem geen tweemaal aanbieden. Hij sprong op den wal, volgde den aangewezen weg en zag, toen hij de Zeedijk bereikt had, twee huizen in lichte laaie vlammen staan. Aan blusschen viel niet te denken, want de eene spuit reed de slangen van den andere stuk, en die andere deed weer moeite om den eene spuit onbruikbaar te maken, en dat alleen

om de premie te verdienen, die uitgereikt werd aan de brandmeesters en brandspuitgasten, van de spuit die het eerste water gaf. Geen wonder dat het, even als voor weinige jaren, uren duurde voor het blusschingswerk een aan ang nam. De spuitgasten hadden aan een lederen riem, dien zij over het hoofd wierpen, een zwarten plaat op de borst in den vorm van een hart, waarop met witte letters het nummer der spuit waartoe zij behoorden, geschilderd was. De brandmeesters droegen een lange roode stok, waarop benevens het nummer der spuit, drie kruisen, het wapen van Amsterdam, was geschilderd. Een der brandmeesters zag dat Willem een flinke stevige jongen was, dat hij zich een weg door de talrijke menigte naar voren had gebaand, en dat hij op hem wel kon vertrouwen. Hij ging naar hem toe en zeide: „Vriendje! ik ben brandmeester, en heb een tapperij op den hoek van den Zeedijk en Stormsteeg. Ik begrijp dat in mijn huis meer bezoekers zullen komen dan mijn vrouw bedienen kan. Houdt gij mijn stok vast en breng hem als de brand uit is bij mij terug. Ik zal u dan goed beloonen. Gij begrijpt ik moet naar huis •

Willem nam den stok en fungeerde als brandmeester.

Tuen de brand gebluscht was, bracht hij den stok terug.

De kroeghouder had nog de handen vol om de spuitgasten en de kijkers naar den brand te bedienen. Hij nam den stok onverschillig aan en gaf Willem een gulden. Deze bezag het geldstuk en zeide: „Mijnheer! zooveel heb ik niet verdiend”

„Dat heb je wel” was het antwoord, „steek de gulden in je zak. Wil je wat drinken? Een glaasje klare?”

„Neen!”

„Een glas bier?”

„Ja, dat wel.”

Willem kreeg een glas bier en dronk het leeg en toen hem gevraagd werd of hij er nog een wilde, zeide hij: „Ik heb geen dorst meer.”

„Kom morgen ochtend, terug jongen! hernam de kastelein, „dan zullen wij eens spreken.”

Willem vertrok vertelde aan zijn kapitein wat hem wederwaren was en gaf hem den gulden om die aan zijne moeder te zenden. Tevens vroeg en kreeg hij verlof om den volgenden morgen naar den kroeghoudende brandmeester te gaan.

Dien gulden kwam echter zijne moeder niet ten goede. Zij kwam in handen van Willem's vader en werd gebruikt om sterken drank te koopen. Zij was oorzaak dat Willem vader-

loos werd. Hij dronk toen hij visschen ging, zooveel, dat hij slobber noch hengel kon zien, in het water viel en verdronk.

Doch vervolgen wij onze geschiedenis.

Den volgenden morgen was Willem bij den kroeghouder, op den hoek van de Zeedijk en Stormsteeg Voor diens raam, dat aan den Zeedijk gelegen was, was een met sierlijke krullen beschreven papier geplakt, waarop de voorbijgangers konden lezen, dat de kroeghouder ook was »makelaar in de zeevaart.« Willem had den vorigen avond daarop geen acht geslagen. Nu las hij het geheel en dacht: »op de Doesburgerb ot verdien ik zoo weinig, dat ik nauwelijks mijn kleederen betalen kan. De kapitein kan mij geen hooger salaris geven. Indien ik op een schip, dat groote reizen doet, geplaatst kon worden, dan kon ik door den tijd voor mijn moeder zorgen.«

Hij dacht nog eenige oogenblikken na en trad toen de drankwinkel binnen.

De kastelein trad, toen hij Willem zag binnenkomen, hem tegemoet, en zeide met schorre stem: »Mijn jongen! gij hebt mij een grooten dienst gedaan. Mij u spuit heeft de premie behaald en de gasten hebben de premie bij mij verteerd. Sommigen hebben nog uit eigen zak betaald; en van de lieden die kwamen om den brand te zien, heb ik ook nog al aardig wat gebeurd. Indien ik niet thuis was geweest, was de geheele boel in het honderd geloopen. Zeg dus, waarmee ik u dienen kan.«

»Mijnheer!« antwoordde Willem, en nam toen zijn pet in de hand, »ik heb gelezen voor uw raam, dat u makelaar is in de zeevaart, wellicht weet u voor mij een plaats als jongen op een groot schip.«

»Jongen, gij zijt een gelükskind! Ik heb zooveel een verzoek gekregen van het fregatschip »Margaretha Clasina« om een kajuitsjongen te leveren. Mij dunkt gij zijt daarvoor als geknipt. »De Margaretha Clasina« ligt in het Oosterdok. Gij zult ze wel zien als gij de Oosterdoksdiijk een eindje opwandelt. Zij is reeds diep geladen. Den naam kunt gij op den spiegel lezen. Als gij tegenover het schip staat, schreeuw dan zoo hard als ge kunt: Margaretha Clasina, hoi! dan zal men u met een vlet afhalen; zeg dan dat gij den kapitein wenscht te spreken en laat dit kaartje zien.» Hierbij gaf hij Willem een kaartje waarop met sierlijke krulletters de naam van den kroeghouder stond geschreven, en daaronder „makelaar voor de zeevaart.”

Met dit kaartje spoedde Willem zich naar de kapitein van

de stoomboot die geregeld op Doesburg voer. Deze raadde hem aan nog di- nzelfden middag naar het aangewezen fregat te gaan. Hoewel het hem spijten zou als hij Willem moest missen, begreep hij toch dat het voor hem goed was. Op een fregatschip kon hij leeren en meer geld icderen maand aan zijne moeder zenden, dan hij anders in een jaar kon doen.

Willem had spoedig de Margaretha Clasina gevonden en werd in een vlet naar boord geroeid.

Toen hij tegen den valreep, een van touwen vervaardigden ladder, opgeklouerd was en op het dek stond, werd zijne komst aan den kapitein bekend gemaakt en aan onzen knaap een ledige omgekeerde pekton aangewezen, om daarop plaats te nemen tot de kapitein op het dek kwam.

Meer dan een uur verliep voor Willem den kapitein zag boven komen. Hij ging met de pet in de hand naar hem toe, bood hem het kaartje van den makelaar aan en vroeg zoo beleefd hij kon, of de kapitein hem als kajuitsjongen wilde aanstellen.

„Heb je meer gevaren?” vroeg de kapitein barsch, terwijl hij zich nauwelijks verwaardigde Willem aan te zien.

„Ja, kapitein! op de Doesburger boot.”

„Dat bedoel ik niet Heb je nog nooit een reis met een groot schip gedaan?”

„Neen, kapitein!”

„Dan kan ik je niet gebruiken.”

„Kapitein! riep Willem toen. „Ik moet voor mijne moeder werken. Hoor mij een oogenblik aan, als het u belieft en ik zal u alles vertellen.”

„Vooruit dan maar zoo kort mogelijk” hernam de kapitein, terwijl hij naar zijn nagels keek.

Willem vertelde alles, wat zijn vader en moeder betrof. De kapitein moest nu en dan een traan, die over de door zon en weer gebruinde wangen liep, afdrogen en zeide, toen Willem geëindigd had: „Je moeder kon dus bidden; dat kon de mijne ook. Maar kan jij het ook?”

„Ja, kapitein.”

„Welnu, dan zal ik het voor een reis met je probeeren. Kom morgen ochtend tegen negen ure met je goed aan boord. Hoor je.”

„Ja kapitein.”

„Ik zal heden avond nog met den kapitein van de Doesburger boot spreken. Wee! als je gelogen hebt.”

„Kapitein, ik sprak zuivere waarheid.”

„Goed dat zullen wij zien.”

Toen verliet de kapitein Willem. Deze werd weder naarden wal geroeid, en vertelde toen hij in de boot was, aan de kapitein wat hem wedervaren was. Hij klaagde er over dat hij, als ware hij een hond, ontvangen en toegesproken was. Doch hij kreeg ten antwoord, dat zulks eene gewoonte bij de gezagvoerders op groote schepen was, en hij nog wel meer zou ondervinden; dat hij altijd het oog op God moest gevestigd houden en daarbij denken: „Ik werk voor moeder.”

Zooals te denken was, gaf de kapitein van de Doesburger boot uitstekende getuigen van Willem's gedrag en ijver; en toen hij dan ook den volgenden morgen met zijn klein pakje kleederen aan boord kwam, werd hij terstond in de kajuit toegelaten.

„Zijn dit al je kleederen?” vroeg de kapitein toen hij een blik op het kleine pakje sloeg.

„Ja kapitein.”

„Dat is voor een reis naar Indië net zoo goed als niets; doch kom mee.”

Willem moest den kapitein volgen. Deze ging met hem naar een winkel en kocht een flinke zeemansuitrusting voor hem. Hij bedankte den kapitein met tranen in de oogen, toen hij de kleederen aan boord had gebracht; zooveel hemden en broeken had de knaap nooit bezeten, dat zeide hij ook en beloofde goed op te passen en gedurig voor zijn weldoener te bidden. Ook zou hij daartoe zijn lieve moeder opwekken.

„Mijn jongen,” antwoordde de kapitein getroffen, „ik stel er prijs op dat gij en je brave moeder voor mij bidden zullen. Ik heb ook een brave vrome moeder in het graf die voor mij bad en aan wien ik, naast God, te danken heb wat ik thans ben; doch je behoeft mij niet te bedanken. Ik heb dit alles voor je eigen rekening gekocht.”

„Maar kapitein! ik bezit geen cent,” hernam Willem verschrikt.

„Dat komt er niet op aan. Ik zal iedere maand iets van je verdiensten afhouden, totdat alles betaald is. Hier heb je nog een geldstuk, ga nu aan wal en neem afscheid van je vrienden in Amsterdam, doch zorg dat je tegen den avond weer aan boord zijt, want morgen ochtend vroeg steken wij van wal. Als de makelaar op den Zeedijk, aan wien je moet gaan zeggen dat ik je aangenomen heb, geld van je vraagt, zeg hem dan maar dat hij dit bij mij moet komen halen.”

De makelaar vroeg om geen geld; integendeel, hij vroeg of Willem nog iets drinken wilde en toen deze zeide dat hij geen dorst had, gaf hij hem een klein geldstuk, drukte hem hartelijk de hand en sprak den wensch uit dat hij hem nog eens als kapitein zou terug zien.

Afscheid had Willem van weinigen te nemen, alleen van zijn vroegeren kapitein, dien het wel speet dat hij hem missen moest maar toch verblijd was dat Willem bij de groote vaart geplaatst was. Nu kon hij leeren en in rang opklimmen. Bij hem zou hij het niet ver kunnen brengen. En dan ook van zijn oom Bekker, die sinds eenigen tijd uit Zwolle naar Amsterdam was gekomen en daar een wijnhandel begonnen was. Aan dezen verzocht hij voor zijne moeder te willen zorgen en haar al het geld te zenden dat hij verdiende. Dit was wel niet veel, want zijn oom kon slechts eens in de drie maanden een derde gedeelte daarvan aan het kantoor van den reeder halen, daar het overige voor Willem bleef totdat hij terugkwam, of hem door den kapitein uitbetaald werd als hij in een der havens, waar het schip zou ankeren, aan wal ging. Toch gelooven wij dat ook het kleine bedrag, dat zijne moeder na dien tijd ieder jaar ontving, haar dierbaarder was dan al het geld dat zij tot hiertoe had ontvangen. Dat toch was door haar eenig kind voor haar verdiend. Hij schreef haar, ten huize van zijn oom eenen brief waarin hij afscheid van haar nam, haar in alle bijzonderheden vertelde hoe hij op een groot schip als kajuitsjongen was geplaatst en haar verzocht ook zijn kapitein niet in haar gebeden te vergeten.

Op tijd kwam Willem aan boord. Den volgenden dag verliet het schip Amsterdam; en toen na eenige dagen de Margaretha Clasiņa in het ruïne sop was gekomen, en het vaderland allens uit het gezicht verdween, stond Willem op het achterdek wierp nog eens een blik op de kusten van zijn geboortegrond en riep overluid, als kon zijne moeder het hooren: „Lieve moeder, vaarwel! Ik weet dat gij voor uw kind bid.”

DERDE HOOFDSTUK.

De kapitein van de Johanna.

Na eene voorspoedige reis, werd het anker van de Margaretha Clasina op de reede van Batavia uitgeworpen.

Gelijk de schepelingen gewoon waren, vroegen en verkregen zij verlof om een avond en nacht aan wal door te brengen. Willem werd gelast de eersten, aan wien dat verlof werd gegeven, naar den wal te roeien. Toen hij gereed stond in de boot te stappen, drukte hem de kapitein eenige geldstukken in de hand, en zeide: »Jongen, hier heb je geld; je mag van nacht ook van boord blijven. Ga nu eens zien wat te Batavia te kijken is, doch zorg dat je gelijk met je confraters aan boord zijt.«

Willem roeide zijn makkers naar den wal, lag de boot vast, en liep daarna eenigen tijd met hun mede; doch toen zij een huis binnentraden, waar sterken drank verkocht en getapt werd, bleef hij buiten, doolde nog eenigen tijd rond en ging toen naar de plaats waar de boot lag. Daar wilde hij de terugkomst van zijn kameraden afwachten. Waarlijk geen prettig werk in een vreemd land, in een ander werelddeel. Hij liep wat heen en weer en verlangde meer dan eens dat hij aan boord was. Hij durfde echter alleen niet daarheen te roeien, want wat zouden zijn kameraden zeggen als zij terug kwamen en de boot niet vonden. Zoo verliep het eene uur na het andere. Des morgens tegen zes ure kwam een fijn gekleed heer tot hem en zeide, terwijl hij naar het schip wees: »Jongen! is dat de Margaretha Clasina?»

»Ja, mijnheer! Ik ben op dat schip kajuitsjongen,« antwoordde Willem.

»En wat doe je dan hier?»

»Ik wacht op mijn kameraden, mijnheer! Die zijn van nacht aan wal.«

»En hebben ze je dan in den steek gelaten of is je geld op?»

»Geen van beiden, mijnheer! Ik ben mijn makkers gevolgd, totdat zij in een huis gingen waarin ik niet mag komen omdat mijn moeder het mij verboden heeft. En

wat het geld betreft, ik bezit nog de volle som die de kapitein mij gaf.«

»Wat wil je dan met het geld doen?«

»Voor mijne moeder bewaren, mijnheer!«

»Ik moet de kapitein van Margaretha Clasina spreken; wilt gij mij naar boord roeien?«

»Maar mijnheer! als mijn makkers dan komen en de boot niet vinden; en zou de kapitein het niet kwalijk nemen als u zoo vroeg aan boord komt?«

»Ik bemerk dat je nog weinig van het zeemansleven weet. Je makkers komen nog in geen twee uren, en de kapitein zou het kwalijk nemen als je mij niet aan boord roeide. Vooruit dus; ik neem alles wat er van komt voor mijne rekening.«

Toen sprong Willem in de boot, maakte behendig het touw los, en nadat dien vreemden heer was ingestapt, roeide hij, zoo snel hij kon, naar het schip. Doch nauwelijks was die heer op het verdek, of hij spoedde zich terug om op zijn kameraden te wachten. Deze kwamen, zooals hem voorspeld was, eerst na ruim twee uren. Sommigen waren zwaar, anderen minder beschonken, doch allen kwamen daarin overeen, dat zij geen cent hadden overgehouden. Nauwelijks was Willem aan boord, of hij moest bij den kapitein in de kajuit komen. Daar zag hij ook den heer die hij geroeid had. De kapitein gebod hem plaats te nemen en zeide toen: Willem! deze heer is een onzer eerste bevrachters. Hij heeft met mij over je gesproken en stelt veel belang in je toekomst. Ik heb met mijnheer afgesproken dat je bij hem te Batavia zult blijven. Hij zal voor je zorgen en je de stuurmanskunst doen leeren. Je zult zeker het vriendelijken aanbod van dien heer niet afslaan. Het spijt me wel dat ik je missen moet, maar het is in je eigen belang.«

Willem wist niet of hij waakte of droomde. Hij kustte de hand van den kapitein en van dien edelen heer. Doch plotseling verrees een beeld voor zijn geest, en hij zeide: »Maar kapitein, mijne moeder!«

»Voor die zal gezorgd worden,» was het antwoord, »en als je hier een paar jaren goed en flink geleerd hebt, kunt ge haar zelf goed en rijk verzorgen. Ik zal ze je groeten overbrengen.«

„Kapitein! wees dan ook zoo goed en geef ze dat;“ dit zeggende haalde hij het geld, dat de kapitein hem

gegeven had om aan wal te verteren uit den zak en lag het op tafel.

Zoowel de kapitein, als de heer die voor Willem zou zorgen, waren getroffen. De laatste stonden de tranen in de oogen, en toen hij met Willem het schip verliet, drukte de kapitein de knaap de hand, en zeide: «een kind dat zooveel van zijn moeder houdt, wordt gewoonlijk door God gezegend.»

Eenige jaren later, ankerde de Johanna, een brikschip, te Vlissingen.

Onder de vele personen, die aan wal stonden en begeerig waren om hunne betrekkingen, die aan boord waren, te zien en de hand te drukken, bevond zich ook eene in het zwart gekleede vrouw. Met onafgewende blik zag zij dat een boot werd neergelaten, de kapitein daarin plaats nam en door twee paar vlugge handen naar den wal werd geroeid. Toen de boot den aanlegsteiger bereikt had en de kapitein den Nederlandschen bodem betrad, snelde zij op hem toe, om hem onstuimig, drukte vurige kussen op zijn lippen en de woorden: «Willem, lieve Willem!» was het eenige wat in de eerste oogenblikken werd gehoord.

Ja, het was Willem, die als gezagvoerder in zijn vaderland terugkwam. Hij had de verwachting van zijn weldoener niet beschaamd. Met het oog op Hem, van wien alle hulpe komen moet, had hij vlijtig geleerd, een schitterend examen afgelegd en was, ook weer door tusschenkomst van zijn vaderlijke vriend tot kapitein bevorderd en als zoodanig op de Johanna geplaatst. Zijne moeder had geene armoede meer geleden.

Dagen en weken gingen voorbij en weldra moest Willem weer vertrekken. Het afscheid dat hij van zijne moeder nam was smartelijk, doch de gedachte dat zij voor hem had gaf hem moed, en bezielde hem later, ook vaak te midden van stormen en gevaren.

Hij deed nog eenige reizen. En toen de scheepvaart allengs door den stoom werd verdrongen, nam hij, daar zijn weldoener in Indië overleden was, zijn ontslag en kreeg een betrekking als havenmeester in een onzer provinciesteden. Daar nam hij zijne moeder bij zich en bleef voor haar een liefderijk zoon, totdat de Heere haar tot zich nam.

Hoe het met den kapitein van de Margaretha Clasina gegaan is weten wij niet Maar vraagt gij ons naar Willem's oom, dan kunnen wij u vertellen dat deze ons, weinige, maanden geleden, deze geschiedenis heeft medegedeeld, en telken jare verlangt naar de maand Juli, want dan komt zijne neef Willem eenige dagen bij hem te Amsterdam logeeren.

Bij **DE ERVEN J. L. NIERSTRASZ**, te 's Gravenhage
is geheel in denzelfden trant als **VOOR MOEDER**, zooeven mede
verschenen :

DE BERENKLAUW, (uit de geschiedenis der zending onder
de Eskimo's).

HERVORMER EN KRIJGSMAN, (uit het begin der Her-
vorming in Zwitserland).

**DIE OP DEN HEERE VERTROUWT, ZAL NIET BE-
SCHAAMD WORDEN.**

Deze boekjes, alle geschreven door **J. VERHAGEN**, ter
rootte van 16 bladzijden, alle keurig bewerkt, zijn voorzien van
en toepasselijk gekleurd plaatje en gevat in een net geillus-
trerden omslag met plaat.

Bij voortdoring wordt de aandacht gevestigd op de ten dienste van Kerk- en
school, Huisgezin en Catechisatie **goedkoope** uitgaaf van het **Nieuwe Testa-
ment** en de **Psalmen**, benevens de **Catechismus**, en al de **Liturgische
Geschriften** in 32°, bewerkt en met voorwoord voorzien door **professor L.
Lindeboom**, leer. a/d Theol. School te Kampen, uitgegeven door de **Erven J. L.
Nierstrasz** te 's Gravenhage.

Deze uitgaaf wordt aanbevolen en gesteund door het Gereform. Tractaat Ge-
nootschap *Filippus*; de Zondagschool Vereeniging *Jachin*; door de *Standaard*, de
Bazuin, de *Boodschapper*, de *Roepstem* en andere Christelijke Bladen.

Die uitgaaf is verkrijgbaar in 14 verschillende soorten.

No. 1. Nieuwe Testament met Psalmen, Catechismus, Vijf Artikelen tegen de Remonstranten en al de Liturgische Geschriften, uitge- geven onder toezicht en met voorwoord van prof. L. LINDEBOOM , te Kampen; 32°, linnen stempelband, verguld op snede.	No. 6. Nieuwe Testament 32°, marmer op snede.
„ 2. Id. id. marmer op snede.	„ 7. Psalmen met Catechismus 32°. verguld op snede.
„ 3. Nieuwe Testament met Psalmen en Catechismus 32°, verguld op snede.	„ 8. Id. id. marmer op snede.
„ 4. Id. id. marmer op snede.	„ 9. De Belijdenisschriften, Catechis- mus en de Vijf Artikelen.
„ 5. Nieuwe Testament 32°, verguld op snede.	„ 10. De complete uitgave (No. 1) ge- bonden in leder, verguld op snede.
	„ 11. Id. id. geruit leder.
	„ 12. Id. id chagrin leder voor slot.
	„ 13. Id. id. id voor por- tefeuille.
	„ 14. Id. id. effen chagrin leder.

De prijzen zijn van af 15 cent en hooger.

Deze uitgaaf is goedkooper en vollediger dan eenig andere uitgaaf; zij is bo-
vendien betrouwbaar; de band is met zorg bewerkt.

Zeer bijzonder wordt U opmerkzaam gemaakt op de nummers 1 en 2.

Deze boekjes zijn goedkooper dan eenig andere hier te lande verschij-
nende uitgaaf, te meer wanneer men bedenkt dat in geen andere uitgaaf tot dien
tijds, behalve het Nieuwe Testament, de Psalmen en Catechismus, bovendien is
opgenomen de Belijdenis des Geloofs, de Vijf artikelen en al de Liturgische Ge-
schriften, en de boekjes zoo net zijn afgewerkt.

Verkrijgbaar in elken Christelijken Boekhandel en direct bij de uitgevers de
Erven J. L. Nierstrasz, te 's Gravenhage op franco aanvraag per post.